

Vorming: Aan wie geef ik mijn stem

1. Doel

Hoe moet jouw gemeentebestuur vrije tijd of zorg en welzijn organiseren? In dit stellingenspel beantwoorden deelnemers stellingen over deze en andere thema's, en gaan ze er met elkaar over in gesprek. Daarna komen ze te weten welk beleid de lokale partijen uit hun gemeente voeren over deze thema's, en of dat overeenkomt met hun mening. Zo krijgen ze inzicht in het vraagstuk: wat vind ik zelf belangrijk, wat denken lokale politici, dus aan wie geef ik mijn stem?

Dit spel duurt ongeveer 2 uur. Je kan het spelen met een groep tot maximum 16 personen.

2. Voorbereiding

Je begeleidt de vorming zelf aan de hand van dit draaiboek. Let wel, dit vraagt veel voorbereiding.

In het eerste deel van de vorming zoek je uit wat de deelnemers belangrijk vinden in lokale politiek. Je doet dit aan de hand van een stellingenspel.

Hieronder zie je stellingen over verschillende thema's. Binnen het tijdsbestek van 2u kies je best maximum 2 thema's uit. Voor elk van die thema's kies je 1 of maximum 2 stellingen waarmee je aan de slag gaat.

In het tweede deel van de vorming bekijk je in hoeverre de mening van de deelnemers overeenkomt met de mening van lokale politici. Om dat te weten te komen, leg je vooraf de stellingen die je uitkiest voor aan alle lokale politieke partijen, met de vraag om hun standpunt over die stellingen te verduidelijken.

3. Thema's en stellingen

Thema	Stellingen
Inkomen: werk, pensioen en uitkeringen	<ul style="list-style-type: none">• In onze gemeente kan niet iedereen menswaardig leven.• Ons gemeentebestuur geeft echt om mensen in armoede.• Mensen moeten vrij kunnen kiezen om een job te doen die bij hun mogelijkheden past.• Als je werk zoekt, moet de jobcoach rekening houden met je persoonlijke problemen. Anders vind je geen werk.• Het openbaar vervoer in mijn gemeente is slecht. Daardoor vinden mensen moeilijk werk.
Wonen	<ul style="list-style-type: none">• De gemeente moet van leegstaande panden sociale woningen maken.

	<ul style="list-style-type: none"> • Woningen met gebreken zoals vocht of slechte isolatie, mogen niet verhuurd worden. • Ze zouden moeten verbieden dat mensen afgesloten worden van gas, elektriciteit en water. • De gemeente moet groepsaankopen voor goedkope energie organiseren. • Verhuurders mogen zo veel huur vragen voor een woning als ze willen. Daar mag de gemeente zich niet in moeien. • Het is niet eerlijk dat alleenstaanden en jonge mensen met veel moeten samenwonen omdat ze geen eigen huis kunnen betalen. Daar moet de gemeente iets aan doen. • Mensen met een laag inkomen of een beperking moeten voorrang krijgen voor een sociale woning.
Vrije tijd en cultuur	<ul style="list-style-type: none"> • In onze gemeente kan niet iedereen deelnemen aan vrije tijd omdat het te duur is. • Het Cultuurcentrum organiseert interessante dingen. • Het is niet belangrijk of er veel verenigingen zijn in een gemeente. • De gemeente moet activiteiten organiseren waarop iedereen welkom is en waar je andere mensen kan ontmoeten. • Het is gemakkelijk om subsidies aan te vragen om activiteiten te organiseren. Ik weet waar ik moet zijn om dat te vragen en kan dat zonder hulp.
Zorg: hulpverlening, OCMW en gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> • Maatschappelijk assistenten hebben tijd genoeg om voor iedereen uit te zoeken op welke voordelen die recht heeft, maar ze doen dit niet. • In onze gemeente krijg je automatisch de premies waar je recht op hebt. • Je moet altijd naar het stadhuis voor hulp. Mensen kunnen niet in hun eigen wijk terecht voor vragen aan het gemeentebestuur of OCMW. • Alles moet enkel digitaal, dat is vlot en efficiënt. • Gezondheidszorg moet betaalbaar zijn voor iedereen. • Het moet verplicht moeten zijn dat je bij de dokter of de tandarts alleen het remgeld moet betalen. • De gemeente moet zorgen dat er geen wachtlijsten meer zijn in de zorg.

Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • Het schoolgebouw dient alleen om les te geven. Kinderen hebben genoeg mogelijkheden om na school elders te sporten, tekenen, muziek te leren, ... • De gemeente gratis huiswerkbegeleiding organiseren voor alle kinderen. • Scholen mogen geen dure activiteiten (uitstappen, reizen, ...) doen. Want niet alle ouders kunnen dat betalen voor hun kind. • Ouders moeten zelf gezond eten meegeven aan hun kind. Dat is niet de verantwoordelijkheid van de school. • De gemeente moet middelbare scholieren informatie geven over verder studeren in het hoger onderwijs.
Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Er is genoeg openbaar vervoer in mijn gemeente. Ik geraak wel waar ik moet zijn, ook al heb ik geen auto. • Een auto is te duur en er is te weinig openbaar vervoer. Zo geraken mensen met weinig budget nergens meer en zijn ze uitgesloten. • Auto's zijn vervuilend. De gemeente zou er beter voor zorgen dat mensen veilig kunnen fietsen, of goedkoop de bus of trein kunnen nemen.
Diversiteit	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente moet lessen Nederlands organiseren voor vluchtelingen en mensen zonder papieren. • Een huiseigenaar die niet wil verhuren aan iemand van vreemde afkomst, discrimineert. Dat moet de gemeente controleren en bestraffen. • In onze gemeente krijgen anderstalige kinderen dezelfde kansen op school als alle andere kinderen. • Scholen moeten meer aandacht hebben voor racisme en discriminatie. • Mensen die racistische uitspraken doen op sociale media moeten een strenge straf krijgen.

4. Randvoorwaarden

Veiligheid in de groep	<ul style="list-style-type: none"> • Benoem goed het doel van de vorming, het waarom. • Benadruk: we moeten geen consensus bereiken, maar wel elkaar verrijken in gesprek. • Wat er gezegd wordt in de groep, blijft in de groep. • Focus op het onderwerp en niet op de persoon (geen persoonlijke aanvallen). • Iedereen moet het woord kunnen krijgen, maar deelnemers hebben de vrije keuze om het woord te nemen of niet.
------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> Als iemand het woord neemt, wordt er respectvol en met een open houding geluisterd en niet onderbroken. <p>! Overloop met de deelnemers wat zij nodig hebben om in gesprek te gaan met elkaar over het onderwerp. Stel samen met de groep enkele gespreks- en gedrageregels op om open en respectvol te praten en van mening te verschillen.</p> <p>Gesprekscode cfr. WAAUW-code, leidraad Motief vzw.</p>
Wat is Ieders Stem Telt?	https://iedersstemtelt.be/over
Hoe voer je verbindende gesprekken	<p>Start: zie veiligheid in de groep.</p> <ul style="list-style-type: none"> Stel open vragen voor verduidelijking en bijsturing, zo creëer je geen zwart/wit, voor of tegen antwoorden, maar dialoog. Vat kort samen wat er besproken is, zo voelen de deelnemers zich gehoord, en erkend. Laat de deelnemers vanuit zichzelf spreken, Ik-vorm 'ik voel, ik denk, ik zie' zo vermijd je verwijten en creëer dialoog. De moderator, vormgever is een gespreksbegeleider en geen gespreksleider. Men spreekt vanuit een gelijkwaardig niveau
Wat doe je met je eigen persoonlijke (organisatie-)mening?	<ul style="list-style-type: none"> Leg duidelijk uit dat je eigen visie of die van je organisatie niet een algemene visie is die voor iedereen geldt. Je kan deze meegeven maar het doel van de vorming is om de visies van de deelnemers te bespreken, niet die van jezelf of je organisatie.

5. Werkvormen voor het kiezen van stellingen (optie)

Deze stap is niet altijd mogelijk. Als je de stellingen wil toetsen aan de mening van lokale politici zal je immers ruime tijd vooraf je stellingen moeten kiezen. Met groepen waar je een langer lopend proces mee gaat, kan dit wel.

Werkvorm	Beschrijving
Menukaart maken voor jouw gemeente	<ul style="list-style-type: none"> <u>Voorkant</u>: Wat moet op de menukaart van jouw gemeente <u>Achterzijde</u>: Stellingen + oproep om er drie aan te kruisen en bij het buitengaan te posten in de stembus
Vertrekken van foto's	<ul style="list-style-type: none"> <u>Optie 1</u>: Je vertrekt van foto's die je zelf in de gemeente nam. <u>Optie 2</u>: Je geeft de mensen een fototoestel (of je laat ze hun smartphone gebruiken) en laat hen in groepjes rondlopen. Ze fotograferen wat belangrijk is, wat niet goed is, wat hen opvalt, ... Dat is een vertrekpunt voor een gesprek.

De thermometer	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn thermometers in verschillende kleuren. Iedereen kiest maximum 3 stellingen die hij/zij belangrijk vindt. Je kleurt per gekozen stelling 1 blokje in de juiste kleur. • Bij een open bevraging kan je stembussen bij de thermometers zetten. Dan kunnen mensen daarin hun idee over dat thema posten. • Bij een groepsgesprek kunnen de mensen bij de thermometer met post-its hun opmerkingen noteren en kan je vandaar verder werken.
Beker goud-zilver-brons	<ul style="list-style-type: none"> • Bezorg elke deelnemers de stellingen die je wil bespreken op aparte papiertjes en plaats een gouden, zilveren en bronzen beker in je lokaal. • Laat de deelnemers de papiertjes verdelen over de drie bekertjes. • De stellingen uit de gouden beker worden weerhouden en vormen het uitgangspunt om een groepsgesprek aan vast te koppelen.
Flappen in het lokaal	<ul style="list-style-type: none"> • Zet elke stelling in verstaanbare taal op een affiche. • Hang deze affiches op in je lokaal, overloop de verschillende beleidsvoorstellen en nodig je deelnemers uit om prioriteiten te bepalen. Dit kan je op verschillende manieren aanpakken, vb. Met beperkt aantal plakertjes per persoon.
Verdubbelen	<ul style="list-style-type: none"> • Overloop de verschillende stellingen in groep. • Laat iedere deelnemer voor zichzelf een lijstje met 5 prioriteiten maken. • Vorm nadien koppels en laat ze samen komen tot een nieuw lijstje van 5 prioriteiten. De eigen prioriteiten vormen het uitgangspunt van het gesprek. • Laat de koppels viertallen vormen en geef dezelfde opdracht, ... Het eindresultaat is een gedragen prioriteitenlijst van de hele groep.
Vazen vullen	<ul style="list-style-type: none"> • Op elke vaas hangt een sticker en erin zit iets symbolisch voor het thema (vb. een autootje voor mobiliteit) Mensen krijgen een aantal keren een pint water en mogen gieten. Kan ook met andere dingen (M&M's, kraaltjes, ...)

6. Werkvormen om te spreken over stellingen

Deze werkvormen kan je gebruiken om vooraf gekozen stellingen te bespreken.

Werkvorm	Beschrijving
Stellingencontinuüm: Positioneren op een lijn.	<ul style="list-style-type: none"> • Trek dwars door het lokaal een streep met krijt of plakband. Wie aan het ene uiteinde van de streep gaat staan is volledig akkoord. Wie aan het andere uiteinde gaat staan is helemaal niet akkoord. Wie

	<p>een meer genuanceerde mening heeft kan ergens tussen die twee uiteinden gaan staan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je leest een stelling voor. Je vraagt de deelnemers om een plaats in te nemen langs de streep die het best hun persoonlijke standpunt uitdrukt. • De groepsbegeleider verdeelt de streep in twee delen. De deelnemers langs beide zijden wisselen standpunten uit. • Na de discussie gaan ze weer langs de streep staan. Als ze van mening zijn veranderd kunnen ze op een andere plaats gaan staan.
<p>Vervolg op stellingencontinuüm</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maak een groot kruis op de grond of op een whiteboard. De horizontale as staat voor 'Voor' en 'Tegen'. De verticale as voor 'Haalbaar' en 'Niet haalbaar'. • Deelnemers plaatsen post-its op het kruis om hun standpunt aan te geven. • Nodig de deelnemers uit om hun mening te bespreken. Door open discussie en diepgaande vragen te faciliteren, worden deelnemers aangemoedigd om niet alleen hun standpunt te verdedigen, maar ook om naar oplossingen te zoeken en hun standpunt te heroverwegen.
<p>Welke argumenten kan je bedenken voor ja-nee</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eerst gaat iedereen aan de ja-kant staan. Je daagt iedereen uit om argumenten pro te formuleren. • Daarna gaat iedereen aan de nee-kant staan. Iedereen formuleert argumenten contra. In deze fase is er geen discussie! • Nadien vertellen deelnemers wat hen vooral bijgebleven is van de 2 kanten. • Het mag geen discussie worden om de anderen te overtuigen, enkel verhelderende inzichten brengen.
<p>Fish bowl techniek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zet 6 stoelen in een kring. 5 mensen in de groep gaan op die stoelen zitten en vormen een 'panel'. Één stoel blijft leeg. • De 5 'panelleden' voeren een discussie over de stellingen. Enkel degene die de 'spreekstok' heeft mag spreken. De mensen die niet in het panel zitten zijn in eerste instantie 'toehoorders'. • Iemand uit het publiek die iets wil zeggen mag op de lege stoel gaan zitten. Dan moet iemand anders uit het panel in het publiek gaan zitten. Dit is best iemand die zijn of haar zegje al gedaan heeft. • De verschillende perspectieven worden nadien in kleine discussiegroepen geanalyseerd. Hierbij neemt elke groep één specifiek standpunt in waarover men dan een rapport samenstelt met pro's en contra's.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tenslotte bespreek je het onderwerp in haar geheel, en probeer je tot conclusies en aanbevelingen te komen.
Gesprek op voeten, vloer carroussel	<ul style="list-style-type: none"> • Schrijf stellingen op een flap en leg ze op tafels of op de vloer verspreid over het lokaal. • Verdeel de deelnemers over de verschillende flappen. Zij krijgen enkele minuten om reacties en commentaar te noteren bij de stellingen. De verschillende groepjes komen via een doorschuifstelsel bij alle stellingen terecht en geven nu niet alleen commentaar op de stelling, maar ook op de bemerkingen van anderen. • Na de carroussel worden de flappen op de muur gehangen en besproken.

7. Eigen prioriteiten/ideeën linken aan partijprogramma's

Wat zeggen partijen over..	<ul style="list-style-type: none"> • Verzamel vooraf uitspraken en standpunten van de verschillende politieke partijen over de verschillende thema's en stellingen. • Hang per thema een A3 blad op met gebundelde uitspraken en standpunten per partij. • Je geeft de mensen de logo's van partijen op papier. Ze moeten proberen het juiste logo bij de juiste partij te leggen. • Vergelijk die uitspraken met hun eigen standpunten die ze eerder formuleerden. • Je kan mensen echt laten kiezen door iedereen een "avatar" te geven en op bepaalde uitspraken of standpunten te laten plaatsen.
Werken met campagnemateriaal voor lokale verkiezingen	<ul style="list-style-type: none"> • Maak een PowerPointpresentatie met logo's, en gezichten van de verschillende politieke partijen in je gemeente. Kennen de deelnemers de mensen binnen die partijen? Kennen ze de betekenis van de verschillende partijen? • De deelnemers bekijken campagnematerialen van de partijen in de gemeente. Waar staan de partijen voor? Welke voornemens maken ze? • Hoe linkt dit aan de eigen ideeën?

8. Communicatie

- **Een opener voor op je bijeenkomst:**
Wie heeft vandaag al aan politiek gedaan? (begeleider rekent er op dat meerderheid van deelnemers 'neen' zegt 😊) Vertel dan eens wat je vandaag wel

gedaan hebt? (Deelnemers sommen vast dingen op als douchen, toilet, eten, koffie gedronken ...) En jij noemt dat geen politiek? Vanmorgen hebben de beslissingen van de minister van energie, water, milieu, voedselveiligheid, handel, ... jouw leven bepaald. Boodschap: als jij niet naar de politiek kijkt, kijkt de politiek naar jou.

- **Aanzet tot wervende promotietekst:**

Hoe moet welzijn, zorg of vrije tijd in jouw gemeente georganiseerd worden?

Wat denk je er zelf over? Wat denken de politieke partijen in jouw gemeente daarover? Welke partij komt het best overeen met jouw mening?

Via een stellingenspel gaan we daarover in gesprek met elkaar. Dit zal je helpen om een goede keuze te maken bij de verkiezingen.

Deze vorming is uitgewerkt door Avansa Limburg i.s.m. SAAMO Limburg, Ligo Limino, Ligo Limburg Zuid en Internationaal Comité.